

Medewerkers van de Norel Bouwgroep brengen de houten spanten op de juiste spanning. Foto: Ton Borsboom

PROJECT ELLEBOOGKERK

Nieuw kerkdak op stalen schoenen

Martjan Kuit

Amersfoort - De door brand verwoeste Elleboogkerk in Amersfoort krijgt een nieuw dak. De kap, die op een stalen constructie rust, moet de langsgevels van de negentiende-eeuwse kerk op hun plaats houden.

Het nieuwe dak, dat ongeveer 50 meter lang, 8 meter hoog en 15 meter breed is, zit binnen zes weken op zijn plek. Aannemer Van Norel Bouwgroep uit Epe startte halverwege januari met het opbouwen van de vakwerkspanten. De spanten liggen in de lengterichting van de kerk en bestaan uit stalen connectoren en houten potloodvormige liggers. De vorm van de liggers is puur esthetisch, zegt uitvoerder Gejo Bensink. "Constructief heeft het geen functie." De potloden worden aan de connectoren bevestigd met draadeinden. "Die gaan een meter de ligger in." Als alle liggers op hun plek zitten en zijn gesteld,

worden de muurplaten aan de connectoren bevestigd. "Daarna volgt een renovatieafdekplaat waarop de pannen komen te liggen." De neoclassicistische hallenkerk werd op 22 oktober 2007 door brand verwoest. April 2010 besloot het Amersfoortse college van Burgemeester en Wethouders om het casco van de kerk te herbouwen. De delen van de gevels die door de brand zijn aangetast worden opnieuw opgemetseld. Geïsoleerde voorzetwanden beschermen het bestaande metselwerk. "Het stucwerk aan de binnenzijde van de kerkmuren gaan we waar nodig herstellen. Er heeft bijna vier jaar geen dak op de kerk gezeten, dus dat geldt voor het meeste stucwerk."

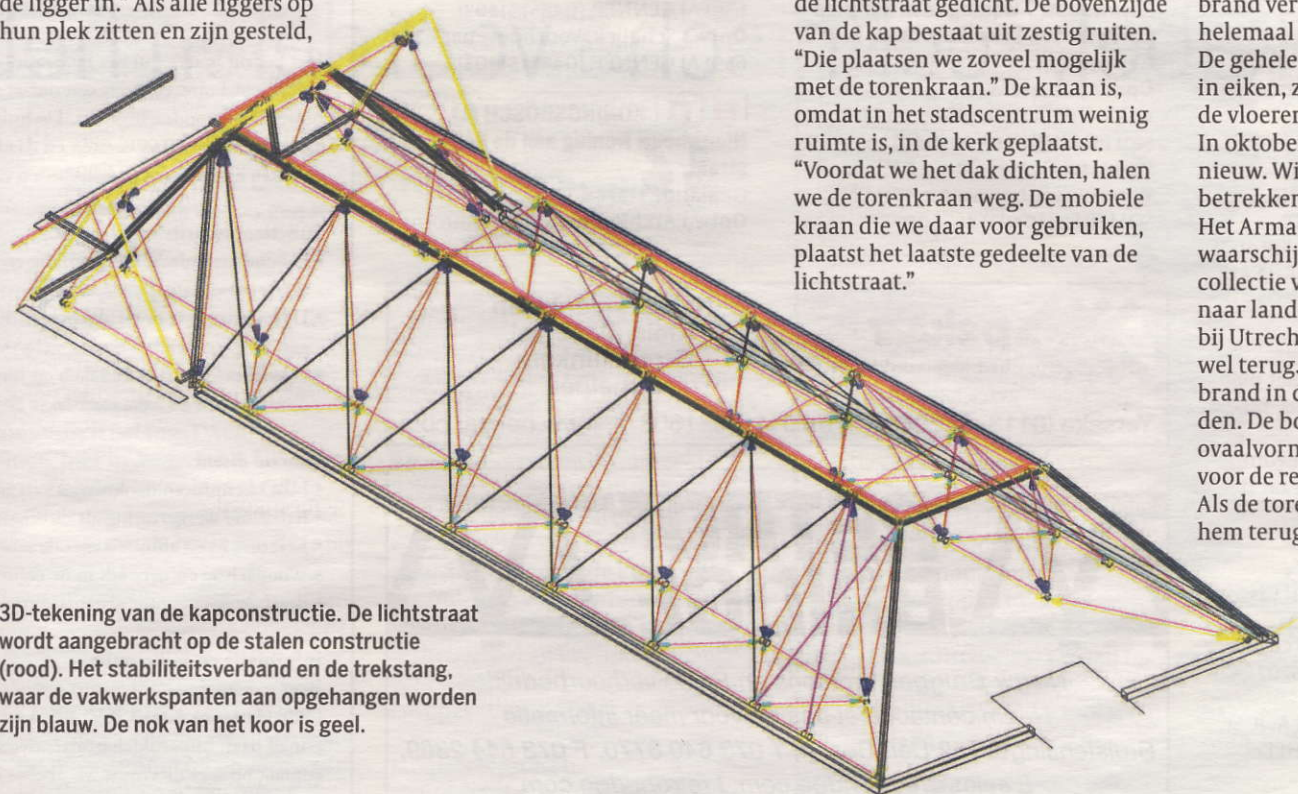
Zadeldak

De kap van de kerk krijgt dezelfde contouren als voor de brand, een met pannen gedekt zadeldak. "Inclusief oude pannen." Boven op het dak, in de lengterichting, komt de lichtstraat. Het daglicht kan

Projectgegevens	
Anneemsom:	2,7 miljoen euro
Ontwerp:	Verlaan&Bouwstra Architecten
Opdrachtgever:	Gemeente Amersfoort
Hoofdaannemer:	Van Norel Bouwgroep Epe
Constructie:	De Prouw Bunnik
Houten Kap:	De Groot Vroomshoop

getemperd worden met draaibare jaloezieën die in de spouw van het glas zijn opgenomen. De dakconstructie zelf steunt op vier stalen kolommen, die met boorinjectiepalen zijn verankerd. De kap moet de langsgevels van de kerk bij elkaar houden. Hoe dat werkt? "De gevels worden, nadat de stalen jukken zijn verwijderd, onder de muurplaten getrokken en vastgezet met ankers. Een schuifkoppeling houdt de dakconstructie en de gevelankers bij elkaar." De gevels zitten met zestien van deze "stalen schoenen", zoals Bensink ze liever noemt, aan het dak bevestigd. Als de dakconstructie vast zit, wordt de lichtstraat gedicht. De bovenzijde van de kap bestaat uit zestig ruiten. "Die plaatsen we zoveel mogelijk met de torenkraan." De kraan is, omdat in het stadscentrum weinig ruimte is, in de kerk geplaatst. "Voordat we het dak dichten, halen we de torenkraan weg. De mobiele kraan die we daar voor gebruiken, plaatst het laatste gedeelte van de lichtstraat."

Als het dak gedicht is, gaat aannemer Van Norel Bouwgroep verder met de herbouw van de 30 meter hoge kerktoren. "Die is uit drie delen opgebouwd", legt Bensink uit. "Het middelste gedeelte is nog bijna helemaal intact. Dat knappen we wel op. Er komen bijvoorbeeld nieuwe houten galmborden in." Het balustradesegment, het tweede gedeelte van de toren, is deels bewaard gebleven. "Die wordt momenteel gerestaureerd in onze werkplaats in Epe. Als alles meezit kunnen we hem over twee weken plaatsen." Het gedeelte met de torenspits is in zijn geheel door de brand verwoest. "Die maken we helemaal opnieuw." De gehele toren wordt uitgevoerd in eiken, zowel de constructie als de vloeren en het dakbeschoot. In oktober is de kerk weer als nieuw. Wie het pand gaat betrekken is nog niet duidelijk. Het Armando Museum zal waarschijnlijk niet terugkeren. De collectie verhuist waarschijnlijk naar landhuis Oud-Amelisweerd, bij Utrecht. De windhaan keert wel terug. "Die hebben ze na de brand in de gracht teruggevonden. De bol waar hij op zat is wat ovaalvormig geworden, maar voor de rest is hij prima in orde. Als de toren staat, plaatsen we hem terug."

3D-tekening van de kapconstructie. De lichtstraat wordt aangebracht op de stalen constructie (rood). Het stabiliteitsverband en de trekstang, waar de vakwerkspanten aan opgehangen worden zijn blauw. De nok van het koor is geel.